

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGTELENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piac-u. 12. (Bejárat a Nagytemplomtól felől.)
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Előfizetési, hirdetési

és mindenemű pénzküldemények csak Horvitz Zsigmond lapkiadó nyugtával számlájára fizethetők. Másként történt fizetményeket nem ismerünk el.

Szélkakas-ország.

Ezen a héten nem hangzott el komolyabb szó a politikában és nem védődött fel nemzeti politikánkra jellemzőbb gondolat, mint az, amelyet tegnapelőtt sóhajtott el Justh Gyula, a képviselőház folyosóján. A függetlenségi és 48-as párt rendithetetlen következetes vezetője némi rezignációval fölemlített egy tipikus magyar politikai metamorfózist. A csanádmezei főispánról vette a mintát, akinek az esetét tanítani kellene az iskolában, ha volna olyan tankönyv, olyan természetrajz, amely a politikai élet abnormitásaival ismertetné meg a jövő nemzedéket, hogy elrettentő például szolgáljanak.

Térjünk vissza egy kissé arra, amit a politikai küzdelemben sokszorosan csalogott függetlenségi politikus mondott. Elbeszélte, hogy Csanádmezei főispánja, akit a függetlenségi párt ültetett a főispáni székbe, alig, hogy megváltozott a politikai szituáció, rögtön frontot változtatott. Lett Kossuth-párti, amikor Kossuth felé hajlott a helyzet aranyága és lett munkapárti, amikor Héderváry kezébe jutott a hatalom. És ahogy hirdette a nemzetet megváltó függetlenségi poli-

tika egyedül üdvözítő voltát, amikor a függetlenségi párt volt többségben, úgy hirdette a munkapárt szentségét, amikor még harcba is keveredett egy mandátumért egy függetlenségi jelölttel.

Ilyen politikai átváltozások csak Magyarországon történhetnek, mert itt szabadon tenyészik az a politika, amelyet ideje már elnevezni, hogy adandó alkalmakkor rögtön megjelölhessük a hasonló eseteket ezzel a fogalommal: spilka-politika. Az elnevezést könnyű volt megtalálni ama politikusnak a nevéből, akinek feltűnő átalakulásait Justh Gyula szomorú példaként fölemlítette.

De legyünk igazságosak és valljuk be, hogy ezt a nemzeti betegséget nem a csanádi főispán hurcolta be politikai közéletünkbe. Sokkal régebben, sokkal többen hívei a „spilka-politika“ vallásának. Ez nem egy embernek a gyöngegsége. Ez az egész országnak gyöngegsége, mert ez a spilka ország.

Itt török be ma a fejedet azért, ha nem vagy harsogó függetlenségi hazafi és itt török be holnap ugyanazért, ha a függetlenségi politika híve maradtál. Itt vésik ma szegyéntáblára a neved, ha kiállsz a nemzeti küzdelem sorából és itt emlegetik holnap is guynyal a ne-

ved, ha fanatikusan megállsz e nemzeti ideálok csatasorában. Itt az emberek eltanulták a háztetőkön forgó szélkakas tudományát és a legkisebb hatalmi szelelő őket a legellentétebb politikai vélemények felé lengeti.

Meggyőződés csak egy van: hogy hatalmon lenni jó. Cél csak egy van: feljutni a hegyre, ahol olimpiai életet élnek a politikai Zeus hívei. Kötelesség csak egy van és nem az: élni a politikával, hanem: visszaélni a politikával. Ez a spilka-vallás hármasság törvénye. Van még talán tizparancsolata is, de azt Bécsben írják és időről-időre változik.

És Magyarországon emelt fővel lehet valaki a spilka-politika híve. Máról holnapra megtagadhatja bárki politikai felekezését, azért ugyan a haja szála sem görbül meg. És bizony nem lehet tudni, hogy akitől este hazafias gondok közösségében váltunk el, reggel nem köszönti-e ránk a császár jó reggelét. Ez a spilka-ország napraforgó politikája.

Nálunk a politika nem becsületbeli kérdés. Ha az volna, itt naponkint ezer ember diszkvalifikálna önmagát. Nálunk már annyian árulták el a hazát, hogy a haza apró kucsébreit észre sem vesz-

Demmer József műtermében (Szent-Anna-u. 5.) 12 drb levelező-lap csak 3 K.

Kadétok párbaja.

1873-ban, Bécsben történt, hogy egy februári reggelen a tejképu kadét, báró Weichs meglátogatott.

- Nagy bajban vagyok, doktor ur.
- No, no?
- Párbajt kell vívnom.
- Kivel?
- Gróf Henkellel.

— Ah, bizonyosan Angelika...
— Nem, ez másik Angelika... Még a nevét se tudom biztosan... De hát tehetek én róla, hogy én jobban tetszettem neki, mint ő... Ő, igaz már huszonkét éves, nagy, erős legény, én meg tizenhét éves vagyok... de...

— A gróf krónikus pénzzavarban van és ezt a masamód leányok hamar ki szokták szimatolni.

— Ugy van. Ez a valódi ok. Az ürügy azonban egészen más. Tudniillik báró Hellenbachnak is tetszik a kicsike. S ezért a ravasz fickó azt eszelte ki, hogy engem lefektet két-három hétre, ez alatt szabad a vásár...

— Hogyan fekteti le?... Ah értem. Önt Henkel majd megsebesíti. Értem. De hiszen ez nem bizonyos...

— De bizonyos. Még sose volt kard a kezemben, már tudniillik vívókard.

— Az ilyenek a legveszedelmesebb ellenfelek...

— Ezt mondta Hámos is.

— Kicsoda?...
— Nos hát, der Laci. Mi csak így hívjuk „der Laci“ — ő a legokosabb a társaságban. Már két évi jogot végzett. Most itt szolgál, mint „egy éves“ a huszároknál. Nos, ő tegnap egész délelőtt kinlódott velem, két fogást akart velem „bepankolni“... be is pankolt. De azt mondta, hogy szörnyű mafia vagyok.

(A „burschok“ az egyletekbe tömörült, színes sapkát viselő diákok — ugynevezett Couleur studens-ek nyelvén bepankolni annyit tesz, mint a vívni nem tudó fiatal diákot egy nagy csellegásra betanítani.)

— No, mondtam, nem hittem volna, hogy ön vívni nem tud. De már most nincs sok idő tanakodni. Én csak azt ajánlhatom önnek, mint jó emberre és némi tapasztalattal bíró emberre, (én huszonhárom éves voltam) hogy ily helyzetben legjobb a bátorság. Bátorság a szemtelenségig! Érti? És csak a fejét, hogy meg ne séntüljön...

— Ezt mondta Hámos is, a Laci. Sajátszerű...

— Mi?

— Hogy önök, magyarok olyan egy stylben verkednek?...

— Kérem, ez a metódus még mindig bevált. Mikor lesz a párbaj?

— Ma, félízenkét órákor. Kérem doktor ur, lássa el magát a szükséges műszerek-

kel és mondja meg, hova menjek önért a kocsival?

— Hol lesz a párbaj?

— A Rudolf-laktanyában.

— Még valamit. A kardpárbajnál egy orvos kevés.

— Lesz másik is. Az inspekciós katonatorvos.

— Rezsiben vagyunk. Tizenegy után a Schwab-kávéházban leszek.

Érdekes volt az eset. Már azért is, mert a két fiatal ember Weichs báró dragonyos és Hellenbach báró ulános káplárok olyan Montechi e Capulette viszonyban éltek. Ős ellenségek voltak.

Az 1814. évi bécsi kongresszus idején történt, hogy egy báró Weichs-ot vetélytársa báró Hellenbach apát, az akkor híres szépség gyanánt körül rajongott Ahrenberg bárónéért, egy sokszoros milliomas zsidóban-kár feleségeért — agyonlőtte. Párbajban.

Weichs báró e csinos, rokonszenves arcú fiatal ember volt: Hellenbach nem különben. De a szerencse ezuffal — a masamód leányt illetleg — Weichs nak kedvezett. Ezt némileg megkeserítendő, Hellenbach mozgósította Henkel gróft.

Ezek mind akkoriban odajártak étkezni, ahova én, az Alserstrasse-n levő „Arauyssarvas“ vendéglőbe. Itt beszélté volna egy este — állítólag — a fiatal Weichs, hogy lehe-

szük. Minden etikai vonatkozást lehán-
tolva a dolgról, egy kis bűncselek-
ményféléit is találunk az ilyen szélkakas-
politika mélyén. Még az utolsó falusi
szatócsra is áll az az erkölcsi törvény,
hogy ha hitelét vesztette, a maga neve
alatt tovább nem üzérkedhetik. Csak a
politikában lehet új meg új bótot nyitni.
Amíg valakinek az üzlet csakugyan beüt.
Azután nyugalmába lehet vonulni azzal
a sirlélirattal: „spilka-ország egyik leg-
tevékenyebb politikusa volt“.

Ha egyszer a nemzet alaposan ki-
golyózná a parlamentből azokat a spilka-
politikásokat, akik a nemzeti tanácsko-
zás zöld asztalát még a bakk-asztalnál
is jobban lealacsonyítják, akkor talán
kapnánk egy olyan nemzeti képviselőt,
amelyben a politika egy kicsit becsület-
beli ügy is lesz, nemcsak üzlet.

A bankvita.

A képviselőház ülése.

Ma már öt órás ülést tart a Ház, azon-
ban az első meghosszabbítás kárba veszett,
mert napirend előtti felszólalásokkal telt el.

Kabós Ferenc alelnök negyedtizenegy
órákor megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket és iro-
mányokat.

Hegedüs Loránt, a pénzügyi bizottság
előadója, több kérvényről tesz jelentést.

Horvát tulkapás.

Ugron Gábor napirend előtt szólal fel.
A horvát bán szeptember havában olyan
rendeletet adott ki, hogy a horvát képviselők
mentelmi jogának felfüggesztését csak a hor-
vát országos gyűléstől kell kikérni. Ennek a
tulkapásnak leit az a következménye, hogy
Banjanin János horvát képviselőt, aki, bár a
legutóbbi választáson kibukott, még tagja a
magyar országgyűlésnek, letartóztatták. Rá-

mutat arra a veszedelmre, amely a men-
telmi jognak ilyen megsértéséből származik.
Tomasich Horvátországot ki akarja vonni a
magyar korona fennhatósága alól. (Ugy van!)
Banjanin János horvát képviselő mentelmi
jogát bejelenti és kéri annak sürgős elinté-
zését. (Helyeslés.)

Elnök felteszi a kérdést, azonban a
többség nem kivonja a záros határidő ki-
tűzését.

Felkiáltások balról: Gázság! Lábbal
tiporják az ország jogait! (Nagy zaj.)

Földes Béla személyes kérdésben vála-
szol báró Madarassy-Beck Gyula szombati
beszédére, kijelenti, hogy nem bankár, ha-
nem tudományos alapon keresi a módokat,
amelyek az országot az anyagi jólét felé ve-
zetik. A bankár fülig gázolhat az aranyban,
éjjel-nappal számíthat koronáról frankra vagy
fordítva, de nem föltétlenül következik ebből,
hogy tudja, mi az a valuta. Hivatkozik arra,
hogy Meczenzffy az Osztrák-Magyar Bank
volt vezértitkára, hivatalos jelentésében éppen
a szülői művét idézi. Hivatkozik arra, hogy
Bilinski, aki kilenc évig volt a jegybank
kormányzója, szintén nem volt „jövdelem-
szerző bankár“, (Nagy derűtség.) hanem a
lebergi egyetemi tanári székéből került oda.
Báró Madarassy-Beck ismerheti a maga bankja
ügyeit, de ez még nem az egész pénzügy ismerete.
(Zajos helyeslés.)

Elnök figyelemzeti, hogy fogja rövi-
debbre felszólalását.

Földes Béla: Igyekezni fog, de felelnie
kell, ha megtámadták. (Helyeslés.) Helyreiga-
zítja szavait, amelyeket a kamatozás kérdé-
sében mondott. Azzal fejezi be beszédét,
hogy az országnak sokkal nagyobb szüksége
van a tudományos alapokon való fejlődésre,
mint egyes gyakorlati emberek empirikus
okoskodásaira. (Élénk tetszés.)

Polónyi körül.

Elnök: Következik a napirend szerint a
bankjavaslat folytatása.

Polónyi Géza: Személyes megtámad-
tás címén kértem szót!

Elnök: Már belekezdtem a napirend fel-
olvasásába!

Polónyi Géza: Akár belekezdett, akár
nem, nekem jogom van szólni.

Elnök: Tessék!

Polónyi Géza: Báró Madarassy-Bek több

izben megtámadta őt, amikor a készfizetések
fölvétele mellett fölhozott érvei ellen beszélt.
Okoskodását leszállítja az a körülmény, hogy
a készfizetésekről négyszer beszélt és mind a
négyszer mást mondott. (Zaj.) Eöször azt
mondta, hogy fontos, majd, hogy nem fontos,
vagy volt fontos . . .

Felkiáltások jobbról: Ez nem személyes
kérdés! (Zaj.)

Elnök: A személyes kérdésben való föl-
szólalás nem ad jogot arra, hogy más kép-
viselőt megtámadjon! (Zaj.)

Polónyi Géza: Igenis, vissza kell uta-
sítani azokat, amiket ő ellene mondott. (He-
lyeslés balról.)

A bankvita.

Gedeon Aladár a bankjavaslat első szó-
noka, miután az előtte felhívott Kovácsy Kál-
mán nem volt jelen. Kifejti, hogy olyan agrár
államnak, amilyen Magyarország, lakossága
már nem bírja ki a nagyhatalmi állás terheit,
ha nem tér át az iparra. Ipart pedig csak
önálló vámterületen lehet elérni. Ennek alap-
feltétele pedig az önálló jegybank. A javas-
latot nem fogadja el. (Élénk tetszés.)

Hegedüs Loránt: Konstatálja, hogy jelen
javaslat elkerülhetlen következménye az utolsó
évek kiegyezési politikájának. Tisztára az
állampapírok elhelyezéséről van szó. Kossuth
egyik beszédéből idéz, Kossuth Ferenc mi-
nister korában hivatkozott többször arra,
hogy az ország anyagi megerősödése tisztára
attól függ, milyen árfolyam mellett helyezhető
el a magyar papír a külföldön. Mennél na-
gyobb az árfolyam, annál nagyobb az ország
tekintélye kifelé. Nagyon helyesnek tartja
Kossuth kijelentését és mindenben aláírja.
Idézi a kiegyezést, amely a magyar papírok-
nak Ausztriában való elhelyezését a közös
bank szabadalmának meghosszabbítását írja
elő. A Benedikt-formulát azzal fogadtatták el,
hogy ezzel kikapcsolják a bankkérdést, pedig
az osztrákok ebben látták a biztosítékát an-
nak, hogy az önálló bankot felállítani nem
lehet. Az osztrák kiegyezési bizottság ezt hi-
vatalosan is mondta, s az akkori kormány
nem szólt ellene. Szóvá teszi a kvótamelest
is és azt mondja, hogy az 1907-iki kiegyezés
volt a legsíralmasabb az összes eddigiek
közül. A 67-es alap hibája az, hogy akármit
akarnak hívei, jön egy obstrukció és elsőpör
mindent. (Derűtség.) Utal a Binffy-Badeni és
a Széll-Körber kiegyezésekre, amelyek mind

tellen, miszerint ez a gróf Henckel — szintén
dragonos kadét — a Donnersmarcki Hen-
kel családból való lenne; azok szörnyű gaz-
dagok, ez pedig örökösön hitelműveletekben
utazik — amennyiben veres nadrágjait foly-
ton eladogatja persze hitelre csináltatja és
készpénzért adogatja, — nyolcvan percent
vesztéssel. Ezt Hellenbach elmondta Hen-
kelnek s így keletkezett a lovagias ügy, a
Hellenbach hírhordása folytán.

Féltizenkét órákor együtt voltunk a Ru-
dolf-laktanya vivótermében. Oriási tágas terem
volt, vaskos gerenda-oszlopokkal és torna-
eszközökkel egy részében, a másik része üres
volt, butorzatát egyetlen nagy fogas és egy
asztal képezte. Ezen az asztalon most két
élésre fent kard fektűt, mellette négy tompa
vivókarddal a segédek számára.

Amikor beléptünk, már mind együtt
voltak. Elébe lépett egy középtermetű „egy-
éves“ huszárkaplár. Hámos László vagyok.
Mondá és összeütötte a sarkantyuit, majd egy
nyulánk, félszemen feketekendőt viselő, hu-
szárkaplárt mutatott be: gróf Bolzát. Hellen-
bach és Henckel szintén bemutatkoztak, va-
laamint egy fiatal ulánus tiszthelyettes, akinek
a nevét biz én már elfelejtettem.

Mialatt a műszereimet kicsomagoltam,
Hámossal halkán beszélgettünk.

— És a másik orvos? kérdém.

Itt van a kaszárnyában. Már értesít-
tettük.

— Nem lehetett volna ezt az . . . izét
meggátolni.

— Lehetséges volt. Mind a kettőnek első
párbaja.

— De hát végre is, — mondám —
Weichs semmit se tud . . .

— Az még a kisebb baj lenne. Hanem
nagyobb baj, hogy Henckel valósággal egy
u. n. geriebener Kerl! Aki már mint tizen-
kilencéves süheder önkényes, végigharcolta
a porosz-francia hadjáratot, van lélekjelenléte,
mersze: vivni ugyan ezek egyike se tud, ő
se, csak csörgei a kardot . . . Hanem majd
megtanulnak. Egyébiránt én meg a gróf gon-
doskodunk, hogy valami nagyobb baj ne
essék.

Miután a felek neki vetkeződtek és a
békítés üres formalitásán is túl estünk, a fe-
lek, kezükben karddal felállottak. Ekkor Há-
mos előlépett és jó németiséggel oda dörögte
nekik — kiált Henckelhez intézte szavait.

A „halt“ szóra megállni! . . . Elhang-
zott a Los! (Rajta!) a felek összecsaptak.
Azaz csak Henckel rohant lihegve, mint egy
ócska lokomotív, Weichs felé, rettenetes kvár-
tokat suhantva a levegőben, amik szerencsére
— a hátráló — Weichsnek kard kosara alatt
suhantak el.

— Halt, kiáltott Hámos. Több mérsék-
let! Csak a kardnak szabad dolgozni és nem
az indulatnak!

A felek újra felállottak. Hámost bámulni
kezdték. Minő erkölcsi erő sugárzott ebből
a hideg, élénk tekintetű kis katonából, aki
most újra oda állt a Weichs baloldalára —
ottan kissé feszélyezve is a gróft a táma-
dásban.

Az legalább is két-három csapását a
Hámos kardjára vesztegette. Egy csapása a
torna nyújtó oszlopából egy forgácsot ha-
sítva veszett el. Egyszer csak látom, hogy a
Weichs keze véres. Halt! kiáltottam.

A Weichs öklén egy kétfélméter hosz-
szu bőrsébet láttam. Hámoshoz fordulva,

mondám, a seb más helyen jelentékte-
len, de itt: akadály a kard megmar-
kolásában!

— Tehát harcképtelenség! Brávó! —
mondá Hámos.

Hellenbach is oda lépett. Megnézte a
sebet, amit én gyapottal beakartam. Skepti-
kus mosollyal fordult előbb hozzám, majd
a többi segédekhez és a viadal folytatását
indítványozta.

Hámos, aki épp hangosan kijelentve a
harcképtelenséget, cigarettára akart gynyítani,
ránézett a báróra és valami utánozhatlan,
gyilkos hidegséggel mondá: Te, én mindig
sejtettem, hogy te egy gazfickó vagy, de
most megbizonyosodtam. Ha pedig, amit
mondtam, bántott volna, úgy mindjárt ki-
egyenlíthetjük. És ezzel a már letett kardokra
mutatva, ki is gombolta az zsinóros dol-
mányát.

Weichs halványan állott, mialatt sebet
bekötöztem, a Hámos viselkedése jól eső
érzéssel töltötte el. Hiszen az egész párbaj
célja nem más, mint a kibékülés egy nagy
vacsora keretében. És most a báró Hellen-
bach okvetetlenkedése erővel tragikussá akarta
tenni.

Hellenbach fülig pirult, de megőrizte
lélekjelenlétét és azt válaszolta: a párbaj-
kodeksz szerint a mérkőzés alatt ejtett sza-
vak nem jönnek tekintetbe. Ezt a gróf is
megerősítette.

Hámos begombolta atilláját és az alatt
erősen fikszirozta Hellenbachot. Volt ebben
a tekintetben annyi fenyegetés, amennyi a
derék németeket zavarba hozta. (Hiába no,
gondoltam, ahol az ökök beszél, ott a ma-
gyar emberé az első szerep.) Hogy a ki-

jobbak voltak, mint a koalíciós kormány kiegyezése és mégis megobstruáltak. A javaslatot elfogadja.

Kussulh persze személyes kérdésben szólal fel és kimutatja, hogy a Bánffy-Badeni-féle kiegyezést a magyar képviselőház nemcsak, hogy nem obstruálta meg, hanem azt el is fogadta és az osztrák Reichsrat volt az, amelyik nem fogadta el, a Széll-Körber-kiegyezést hasonlóképpen az osztrákok miatt a magyar képviselőház még a bizottságban sem vehette tárgyalás alá. Sőt a közös banknak a múlt év végén lejárt szabadalmát Ausztriában egész végig a 14. §. alapján tartották életheben. Sokkal több alaposságot várt volna el Hegedűs Lorántól. (Zajos helyeslés és taps.)

Az új szintársulat.

A szinügyi bizottság ülése.

Aprólékos panaszokkal indult és telt el a mai első szinügyi bizottsági ülés, amelyen végül elfogadják az igazgató előterjesztését a jövő havi műsorra és az új tagokra vonatkozóan.

Az ülést délután négy órakor nyitotta meg Kovács József polgármester, akinek elnöklése alatt az ülésen jelen voltak

Könyves Tóth Mihály dr. tanácsnok, Tüdös Kálmán dr. főorvos, Márk Endre, Kernhoffer József, Komlóssy Dezső, Tóth István, Irmay Béla helyettes igazgató és Tóth Emil dr. jegyző és előadó.

Kovács József polgármester üdvözölte a bizottság tagjait azzal, hogy a bizottságnak ez az első ülése, míg a bizottság tagjainak talán utolsó, mert a közgyűlés újja választja a bizottságot.

Helyár fölemelés.

Komlóssy Dezső páholybérletére vonatkozóan tett törzskönyvezési módosítás után Könyves Tóth Mihály dr. kultúratanácsnok ősmertette Zilahy Gyula kérését, hogy ugyanis Blaha Lujzát két estére, január 21. és 22-ére vendégszerelésre kérte meg. Miután pedig

nos helyzetnek vége legyen, Hámoshoz fordultam:

— Hámos ur, ön mint a báró segédje, tán haza kíséri a báró urat?

— Nem tehetem, tizenkettő után a kaszárnyában kell, hogy legyek . . . Egyébiránt jó . . . a báró arra lakik. De hopp! Majd elfeledtem . . . A felek nyujtsanak békejobbót . . . Megtörtént.

— Este nyolckor vacsora az „Arany-szarvas”-nál.

Ezzel eloszlottunk. Én, Hámos és báró Weichs együtt, egy kocsiban haladtunk az Alser-ut felé. Amikor a fenyítő törvényszékhez értünk, valami eszembe jutott.

— Lája uram, mondám Hámosnak, könnyen megtörténhetett volna, hogy én ma itt vacsorálok . . .

— Hol?

— Itt, a fenyítő törvényszéknek börtönében.

Miért?

— Ncs, ha valami szerencsétlenség történik. Például, ha mindkét fél életveszélyesen megsebesül. Mit is tehettem volna én itt egyedül?

— Az inspekción orvos ott lett volna.

— Míg az megjő, mindkettő elvérezhetett volna.

— Ördögöl! Ahol én segéd vagyok, ilyen nem történhetik. Nyitva a szemem. Csak az a vágás „ül” (síz) — amelyiket én akarom . . . Én a „Martingó”) tanítványa vagyok . . .

Elváltunk. Valaminek a tudatára jöttem amit csak most mondok meg.

A két birodalom ökle: a magyar faj.

Szinéri György.

ez nagy kiadástöbblettel jár, engedje meg a tanács, hogy e két napon 25 százalékkal emelhesse föl a helyárakat.

Márk Endre ellenzi, hogy áremelést véleményezzen a bizottság, annál inkább, mert bérletszűnet és két estén át játszik a vendégművész, annál is inkább ellene van minden bérletszűnetnek, mert ezzel a bérletek ismét kilólnak a szazon végére.

Irmay Béla helyettes igazgató fölvilágosító szavai után Komlóssy Dezső szólalt föl és kijelentette, hogy a bérletszűnetekkel az igazgató egyáltalán nem élt vissza, azokkal eddig baj nincsen s így a bérletszűnetes fölenelt helyáras előadás ellen kifogásokat nem tett.

Tóth István és Kernhoffer József föl szólalása után, akik szerint a fölemelt helyáras előadás az igazgató anyagi érdekeit érintő ügy lehet s így kifogásokat nem tesznek, a bizottság kimondta, hogy a tanácsnak a 25 százalékos árfölemelés és bérletszűnet engedélyezését javasolja.

Az Ujházi-est.

K. Tóth Mihály dr. tanácsnok előadta, hogy Ujházi-estet rendeznek Debrecenben, amikor ünnepelni fogja a színház Ujházit. Szükségesnek tartja, hogy azon a szinügyi bizottság is képviseltesse magát.

Komlóssy Dezső e kérdésnél megjegyzi, hogy e hó 28-án a jótékony nőegylet fényes estét rendez s ezért nagyon célszerű volna, ha az Ujházi-estet ne éppen 28-án tartásák meg, ami gondolatokat támasztana a közönségben.

Márk Endre mielőtt a tárgyhöz szólna, elősmerően nyilatkozik K. Tóth Mihály szerepléséről az Ujházi jubileumon. Kijelenti azután maga is azt óhajtja, hogy a két dolog: az Ujházi-est és a jótékony nőegylet estje ne egy időben tartassék meg. Általában helyes volna, hogy ha az igazgató az egyesületek ünnepségeinek idejére is figyelemmel lenne. Ezért kéri küldjék ki Komlóssy Dezsőt és K. Tóth Mihályt. tanácsnokot, hogy az igazgatóval az Ujházi est idejére vonatkozóan megállapodjanak.

Irmay Béla helyettes igazgató szavai után a bizottság tudomásul vette, hogy az igazgató több és gyakorlottabb műszaki személyzetet alkalmazott. Márk Endre javaslatára pedig K. Tóth Mihály dr. tanácsnokot és Komlóssy Dezsőt kiküldte az Ujházi-est idejének megállapítására.

Szinlap és egyéb ügyek.

Márk Endre megjegyzi még, hogy a fűtés teljesen rendben van. De a szinlapok körül még mindig hibákat észlel, mert még most is hirdetéses ujságot, nem pedig szinlapot kap. Kifogása van a műsor összeállítására ellen, amelyet nem talál elég változatosnak. Hibáknak tartja, hogy nincs elég művész a társaságnak, hogy betegség esetén helyettesíthessék a beteg színészt vagy színésznőt. Helyteleníti azt is, hogy Gazdy Aranka helyét még nem töltötték be.

Irmay Béla helyettes igazgató és Kernhoffer József föl szólalása után Kovács József polgármester megjegyezte, hogy jó volna, ha Zilahy Gyula szinigazgató is megjelenne néha a szinügyi bizottság ülésén.

A föl szólalások után a bizottság kimondta, hogy a régi szinlapot kell kihordatni és hogy az igazgató a szinügyi bizottság ülésén jelenjen meg.

Komlóssy Dezső megjegyzi még, hogy mindezek az elmondott dolgok aprólé-

kos, primitív dolgok, amelyeket már, ha Zilahy figyelmebb volna el sem kellene mondan.

Az új műsor, új tagok.

Irmay Béla helyettes igazgató bemutatta ezután az új társulat tagjainak névsorát, a mely szerint új tagok lesznek Guthy Sarolta komika, Tóth Ilonka drámai hősnő, Vajda Ilonka első naiva, Papp Etelka társalgási színésznő, azután tárgyal a direktor még Ernyei Amáliával a szubrett szerepkörre. Tárgyal továbbá még több színésznővel a segédénekesnő és a drámai szende szerepkörre.

A férfi szerepkörökben új tagok lesznek Bérczy Ernő lírai szerelmes, Kassai Károly operettbuffó, Falussy István, Solfi Ernő. Tárgyalás folyik még Székely Gyulával, aki bariton énekes. Lesz ezenkívül két karmester 16 kardalos és kardalos nő és megfelelő műszaki személyzet.

A bizottság ezt tudomásul vette, valamint a bemutatott jövő havi műsort, amelyben több újdonság bemutatását is igéri a szinigazgató.

MŰVÉSZET.

A Jogász és Tisztviselői Kör vacsorája.

Még csak a múlt évben is halálra szánt „Jogász és tisztviselői körnek” erős életképességéről azok a kör helyiségeiben sűrűn megismétlődő és látogatott társasvacsorák tesznek lekisebbitetlen tanúságot, melyeket a körnek jelenlegi elnöke id. Szilágyi Imre honosított meg.

Az ő páratlan tevékenysége és a kör fennmaradásának érdekében kifejtett buzgalma a testületet oly helyzetbe juttatta, hogy ma már elmondhatjuk: kevés idő kell hozzá, hogy a kör egyike lesz a leglátogatottabb és hivatása magaslatán álló, legvirágzóbb vidéki egyesületeknek. Az ő éles szeme keresztül hatolt a debreceni társadalomnak egészen specifikus s máshoz nem hasonlítható szellemén s csakhamar meggyőződött, hogy nem a szokott idegen mintákkal, hanem városunk társadalmának szelleméből még ki nem vesztett régi magyar módra a fehér asztal mellett lehet a klub életnek erősebb lendületet adni.

A tegnapi felköszöntőjében tévesen nevezte magát pater familáns-nak mert nem a családtagok felett álló szigorú apa ő, kinek hatalmát rettegte a római család, hanem találhatóbb a keresztényi értelemben felfogott jó pásztor hasonlata, aki benne él a családban és akinek atyai gondoskodásait valamennyi tagnak lelkiismeretesen átézni — érdeke. Főleg pedig szinmagyar barátság, jóakarát és szeretet nagy elvei irányítják.

A tegnapi vacsorán különösen nagy számban jelentek meg. Városi közéletünk előkelőségei közül: Domahidy Elemér főispán, Unger Gusztáv kuriai bíró, Ternövszky Alajos pénzügyigazgató, kir. tanácsos; Rostás István rendőrfőkapitány stb.

A vacsorának meg volt még az előzőktől eltérő ama különös jelentősége, hogy a mai vonósnégyes hangversenyt megelőzőleg Szilágyi elnök meghívása folytán, bizalmas baráti körben a szives vendéglátás és emelkedett kedvtől elragadva a Waldbauer-, Molnár-, Temesvári- és Kerpely-féle s a brüxeli és cseh kamara zenészekkel egyenlőrangra helyezett vonós négyestársaság bemutatta mai műsorából: Mozart: Serenata I—II., valamint a Weiner vonósnégyes IV. tételét. Rendkívüli figyelem kísérte a művészek játékát s ennek végeztével a hallgatóság szünni nem akaró tapsal adott tetszésének kifejezést. A művészek játéka után apa és fia id. és ifj. Szilágyi Imre gyönyörködtették régi magyar nótákkal a lelkeseült társaságot. A vacsorának a reggeli órák vetettek véget.

A debreceni színészek a debreceni közönséghez.

Amióta Debrecenben a színház megnyílt, áldatlan harc folyik a színigazgató ellen. E harcnak éle azonban — sajnos — nagyon sokszor nem a színigazgató ellen irányult, hanem a színészek ellen.

Lehet — talán — ama közmondás jutott érvényre e hónapokon át napról-napra ismétlődő támadásokban, hogy a sanda mézszáros nem oda üt, ahova néz.

A színtársulat tagjai, akik ártatlanul kerültek bele abba a harcba, amelyet az igazgatójuk ellen folytatnak egy oldalról, megunták ezt a dolgot s most védekezni akarnak a brutálissá s keményre menő támadások ellen.

Ezért valamennyien e kérdésben teljes szolidaritást vállaltak, ma délelőtti társulati ülést tartottak, amelyen szóvá tették az őket legutóbb érte támadásokat, amelyek már egyáltalán nem tekinthetők objektív, sőt egyáltalán kritikának és elhatároltának, hogy egyesenesen Debrecen közönségéhez fordulnak védelemért. E védelmet az alább szöveg szerint közölt nyilatkozatban kéri.

Debrecen sz. kir. város színházba járó közönségéhez.

Ama vad, kiméletlen hajsza ellenében, mely a Debreceni Ujság részéről a színtársulatot immár hónapok óta indokolatlanul éri s mely a Debreceni Ujság vasárnapi számában tetőpontját érte el; nincs más fegyverünk mint a nagy nyilvánosság előtt emelni fel tiltakozó szavunkat.

A Debreceni Ujság állandó cikksorozatában, napról-napra valótlán és hazug állításokkal támadja, sőt személyében sérti a színtársulatot egyes tagjait.

A január 15-én, vasárnap, megjelent számában a társulat több tagjáról azt írta, hogy betegségük miatt nem felelhetnek meg hivatásuknak. Világos, hogy az ilyen módon megtámadott tagok ki vannak téve annak, hogy kenyér nélkül maradjanak.

A sajtószabadság e visszaélésével szemben a debreceni színtársulat saját védelmére ez uton hozza a nyilvánosság tudomására: hogy Than Gyula lapja, a Debreceni Ujság rosszakaratu és személyeskedő közleményeivel félre akarja vezetni a debreceni közönséget.

Ez már túllépi a tárgyilagos kritika jogát, ez már kenyérünket veszélyeztető vakmerőség, amely minden tisztességes ember felháborodását kihívja maga ellen.

Amidőn ez ellen felemeljük tiltakozó szavunkat, kérjük a debreceni színházba járó közönséget, ne adjon hitelt a Debreceni Ujság tendenciózus támadásainak, melyeknek célja csupán az, hogy komoly, művészi munkálkodásunkat a közönség rovására megbéniítsák és azokkal a társulat tagjainak, mint üldözött, vérgigérettel embereknél ambícióját, a becsületes művészi munkáját elvonják.

Kijelentjük egyúttal, hogy Zilahy Gyula színigazgató a társulat határozott kívánságára vont a meg Than Gyulától azt a szabadjegyet, melyet eddig neki szivességből adott, ami

azonban nem érinti a lapnak szerződésileg kijáró szabadjegyet.

Kérjük tehát a debreceni színházba járó közönséget, hogy a Debreceni Ujság támadásaival szemben minket működésünkben továbbra is jóakarattal támogatni sziveskedjék. Debrecen 1911. január 16-án.

A debreceni színtársulat.

Ismételjük a színészek nem támadni akarnak, mint azt a társulati ülés is kimondta, csak védekeznek.

Közgyűlés előtt?

Mit tárgyal a város?

A jog- és pénzügyi bizottság holnap, 19-én, azaz kedden délután 3 órakor, a városház kistanácstermében tartja meg ülését, a melyen több közgyűlési ügyet fognak tárgyalni. Ez ügyek a következők:

1. A Máv. debreceni állomásán létesített új tömegáru raktérterület részére átengedendő városi tulajdontervű föld ügyében előterjesztés.

2. Márton Gyula kereskedő felebbezése a Simonffy-utca 1. számú városi bérházban levő 1—2. számú üzlethelyiségnek 12 évre részére leendő bérbeadás iránti kérvényére hozott 19927—1910. sz. tanácsi határozat ellen.

3. A Sáska és Boldizsár-féle iparostanonciskolai alapítványok alapító oklevelei be-terjesztése.

4. Özv. Kenderessy Gáborné kegydíj iránti kérvénye.

5. Nagyváradi sz. kir. város közönségének átírata Budapest székesfővárosnak a huszdrágaság enyhítése érdekében a m. kir. kormányhoz intézett feliratának hasonló szellemű felirattal leendő pártolása iránt.

6. Kontsek Géza nagykereskedő ajánlata a tulajdonát képező kertészeti teleprek a város részére leendő megvétele tárgyában.

7. Holb Imre felebbezése a Hatvan-utcai kerti telkének eldarabolása tárgyában hozott 19982—1910. sz. tanácsi határozat ellen.

8. Orosz Endréné és Boros Ferenc telekdarabolási kérvénye. Ezzel kapcsolatosan Boros Mártonné előterjesztése.

9. A Debreceni Kereskedelmi r.-t. kérvénye a városnak a Gyáripárosok Kerületi Hitelszövetkezetébe 1000 koronával történt belépésének a részvénytársaságra átengedése iránt.

10. A Debreceni Kerületi Munkásbiztosítópénztár megkeresése a nyugdíjképeséggel nem bíró városi alkalmazottak biztosítása tárgyában.

11. Egyéb esetleges folyó ügyek.

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Kedden Cigányszerelem operette. Szerdán Testőr vigjáték. Csütörtökön Leányvásár operette. Pénteken Izrael dráma. Szombaton Nagymama daljáték Blaháné fellépte. Vasárnap délután a Király házasság vigjáték. Este Kurucfurfang népszínmű Blaháné fellépte.

* **Blaháné fellépte.** Szombaton este lép fel először nálunk Blaháné, még pedig legkedvesebb szerepében a Csiky—Máder féle operett A nagymama címszerepében. Ez előadás iránt már is oly rendkívüli érdeklődés mutatkozik, milyenre csak Blaha név varázsa képes. A páholyok és az ülőhelyek nagyrésze már elővételben elkelt. A szombati előadás általános bérletszünetben és 25 százalékkal felemelt helyárrakkal tartják meg. — **Cigányszerelem.** Ma este kerül színre 13-szor Lehar szenzaciós sikerű operettje Cigányszerelem, melynek minden előadása a telt ház jegyében zajlott le. Körösházy Ilona szerepét ismét Szilassi Etel játssza, a többi szereplő élén Zilahinéval, a régi kiosztás elsőrendű szereplői.

Csodaliba a piacon.

Csodalibát vettek szombat reggel a csirkepiacon.

(Ketten beszélgetnek. Persze mindakettő én vagyok, de ezt a világot sem árulnám el önöknek, mert elzavarnám a szép illúziójukat, pedig én nem is vagyok — színpadi diszlet.)

Az egyik ur: Jól tette az a liba.

A másik ur: Mit?

Az egyik: Mit? Hogy libának született.

Ha kacsa lenne, nem lenne csoda.

A másik: Miért nem?

Az egyik: Miért nem? Mert azon a kutya sem csodálkozik, ha a kacsának négy lába van, fiúmei cápafeje és legalább három szárnya. Másképp hogyan tudna a legnagyobb kánikulában is olyan gyorsan végigrepülni Európán? S akármint csinál, akármilyen buta, az újságolvasók azt mondják: nem csoda hiszen kacsa. Szóval nem tud föltűnni. — Erre a libára meg mindjárt azt mondják: no, csoda, hogy nem kacsa. Hát már ez is renomé.

A másik: Renomé? Szépen renomé, mondanák a börszén. Maga még nem látott libát, aki nem renomé. Hanem sértésnek vette, hogy libának mondták?

Az egyik: Láttam. De az is azért haragudott, mert nem csodalibának mondták, hanem közönséges libának. Nem csoda, hogy megharagszik érte.

A másik: Jó van, jó. Maga hamiskodik. De én igazán arról a csirkepiaci libáról beszéltem.

Az egyik: Minden liba a csirkepiacon van és eladó.

Női Chewreaux és Box gombos és füzös Czipők
4 forintért kaphatók a

Központi Cipő és Kalap Nagyáruház-ban
„Központi” címre tessék figyelni! **Piac-u. 41.**

A másik: Maga ne mondjon aforizmákat, maga ne beszéljen az eladókról, maga rosszmájú, maga... maga... feleséges ember. Beszéljen csak arról a csodalibáról. Nem érti, milyen gyönyörű dolog, hogy ez a libameycske szakított az egykével?

Az egyik: Az egykével? Kétkedem.

A másik: Hiszen a liba is kétkedik, mert kettőt.. izé... hogy is mondjam, kettő helyett költ.

Az egyik: Szóval két vége van egymás mellett.

A másik: Igen és ez a csoda. Mert az, hogy kettő helyett költ? Istenem, az apám engem is mindig azért szid, hogy egy fia van, mégis kettő helyett költ. Rip

UJDONSÁGOK

— **Tárgyalások a villamos vasuttal.** A tanács mai ülésén foglalkozott azoknak a tárgyalásoknak eredményével, amelyeket a város a helyi vasút igazgatóságával folytatott s amelyekről már egy ízben megemlékeztünk. Ezeket a tanács tudomásul vette. Tudomásul vette azt is, hogy Rostás István főkapitány elkészítette és beterjesztette a villamos vasút közlekedésére vonatkozó szabályrendeletet. Ezt most átolvasás végett közlik a vasút igazgatóságával, egyúttal pedig még egy pontot szurnak be, amelyben a teherkocsiknak kiállításáról és a teherforgalom szabályozásáról intézkednek. E kérdéssel kapcsolatban került szóba a debreceni Első Takarékpénztár ajánlata, amely szerint 20000 koronáért átengedi a városnak a most épülő palotája előtt lévő bódékat. Ezt az árat azonban a tanács soknak találta és ezért új módzatokra vonatkozóan jelentéstétel végett az ügyet kiadta Vargha Elemér dr tanácsnoknak és Magoss György dr főügyésznek, hogy esetleg a Takarékkal is kísérleljenek meg tárgyalást.

— **A kataszteri fölmérések költségei.** Mai ülésén vette tudomásul a tanács, hogy az 1910. évben előirányzott költségből, amely 16000 koronára rugott, 14500 koronát költöttek el kataszteri fölmérési munkákra. Ezzel együtt tudomásul vették, hogy a 16000 korona kataszteri kölcsön is elfogyott.

— **Segély egy boszniai magyar egyesületnek.** Debrecen város tanácsa mai ülésén a mosztári magyar kultúregyesületnek segély címén harminc koronát szavazott meg.

— **Az új iparos tanulóiskolai igazgató.** Megemlékeztünk arról, hogy az iparos inasiskola főügyelő bizottsága egyhangú lelkesedéssel választotta meg igazgatóvá Csurka Istvánt, aki eddig is teljesítette az igazgatói munkákat. E választást a tanács mai ülésén tudomásul vette és egyben az igazgatói fizetést, lakbért és járulékokat az új igazgatónak megállapította és kiutalványozta.

— **A Zion-egyesület estje.** Rendkívül sikerült estet rendezett szombaton a Zion-egyesület, amelynek ünnepségén Debrecen társadalmának előkelősége, sok szép uriaszony és leány vett részt. A műsornak kiemelkedő része volt Zilahy Gyula színigazgató szereplése. Nagy hatást tett Diskay József remek tenorhangon előadott gyönyörű szép éneke, amelyet a közönség lelkes tapsal jutalmazott. A többi szereplők is igen jók voltak.

— **Elfogatás a vasuton.** A debreceni rendőrség elfogott a vasutállomáson egy veszedelmes némbert, akinek fő- és mellékfoglalkozása a leánykereskedés volt. A kitűnő asszonynak Jónás Józsefné a neve. Egy debreceni éjjeli mulató tulajdonosnőjének nyílt levelezőlapot írt, melyben finom, fiatal portékát ajánlott. A többek között azt írta, hogy az a leány, akit be fog neki mutatni, igen jó megjelenésű és a reá adandó csipkésruhákban nagyszerűen fog mutatni. Be is állított másnap V.-néhez, az illető éjjeli ház tulajdonosnőjéhez s magával hozta a snájdig leányt, aki 17 éves nánási születésű csinos cseléd. A neve Dombi Zsófia. V.-né megnézte a leány cselédkönyvét, melyben vakarásokat vett észre. Miután félt, hogy a rendőrséggel baja lesz, nem vette át a leányt, hanem a lélekkufárral együtt kiutasította. Jónás Józsefné erre Dombi Zsófiával Sárospatakra akart utazni. A vonatra vártak s a vasuton lévő rendőrségnek gyanus volt a két nő. Hamarosan kiderült, hogy miben sántikálnak s ezért letartóztatták őket. Érdekes, hogy a snájdig és elegáns éjjeli pillangójelölt még irni se tud. Az ügyesség Jónásné ellen az elárast megindította.

— **Lepkebál január 28-án.** Minden tekintetben fényesnek és nagyszabásúnak ígérkezik a debreceni jóteknő Nőegyletnek január 28-án a Bika disztermében rendezendő esélye, melyre már most serényen folynak az előkészületek. A rendezőség mindent meg tett, hogy a tavasz ragyogó díszébe öltöztesse a báltermet erre az alkalomra. Pazar déli növények, zöld girlandok között fog pompázni a rózsza a legkülönbözőbb színváltozatokban s rajta színes, könnyű szárnyú lepkék jelképezik a vidámkedélyt, a könnyed, csapongó hangulatot. Lepke fogja ékesíteni az estély legbájosabb rózsáinak, a jelenlevő hölgyeknek hajdizét és így módon lesz uralkodóvá a külső díszítésen, de — reméljük — a bál hangulaton is az est szimbóluma: a lepke. A táncok sorába fel van véve a nálunk már régtől fogva elhanyagolt cotillon, mely a maga rendkívül változatos és mulatságos figuráival elsőrangú szenzációs látványt fog nyújtani. Lesz játékasztal, ahonnan a szerencse istenasszonya fogja osztogatni bő ajándékait az ő kegyeljeinek. Szép asszonyok és leányok kínálják a pezsgőt s cukrász-süteményeket; a vacsoránál Német András konyhája fog gondoskodni. Meghívókat nem bocsát ki a rendezőség, hanem ez uton hívja meg Debrecen város és vidéke mulató közönségét az estélyre. Pályajegy ára 20, személyjegy ára 4 korona. Jegyek Molnár Ferenc Piac-utcai üzletében válthatók. Hölgyek tetszés szerinti estélyi öltözetben jelennek meg s a rendezőség által csupán arra kéretnek, hogy hajukba egy lepkét tűzzenek, mely dus választékban kapható a Landau nővérek üzletében.

— **Nem szállít az állam.** A kereskedelemügyi miniszter most értesítette Debrecen város tanácsát, hogy az utburkoláshoz szükséges anyagok mennyiségét egy évvel előbb jelentse be, mert különben az államvasutak nem fogadják el szállításra. A bejelentett szükséges anyagokat is csak augusztus 15-ig szállítja a vasut. E rendelet ismét fényt vet a mai kormány vasut-politikájára, amelynek szerencsétlen iránya mellett képtelen az államvasut még a rozsszállításokat is elvégezni.

— **Jabeank, színházi sálak, gyönyörű szép arcfátylak Vidánál Városház alatt.**

— **A tolvaj tolvaja.** Pár héttel ezelőtt egy Szvoboda Károly nevű és csatornavállalati előmunkás lopást követett el. Az eltulajdonított pénzt tovább lopta Szvobodától egy Fekete Sándor nevű ember és eltűnt a pénzzel. A rendőrség a tolvaj ellen körözést bocsájtott ki. Ma a nyirbátori csendőrség fogta el Feketét, aki álnevet használt, mert tulajdonképpen Paládynak hívják. A pénzből semmit se találtak nála. Az igazi tolvajt a törvénytörés már elítélte.

— **Talált sál.** A rendőrségen egy finom női halmít őriznek pár nap óta. A gazdász bál után ugyanis az első számú páholyban egy ezüst pontos rózsaszínű selyem sál találtak, amelynek igazolt tulajdonosa átveheti a bünygyi osztálynál.

— **Egy szenzációs cikket közöl a M. Dukés utóda** (Wien, I. Wollzeile 9.) hirdető irodának 1911. évre megjelent újságkatalogusa. Mataja Viktor dr. a kiváló szakíró, a Mase Augenfeld, és Emerich Lessner cég tulajdonosa a reklám az üzleti életben című nagyon érdekes előadását, közli az előszó gyanánt a katalógust. A nagy feltűnést keltő cikk elsőrendű szakember jeles tehetségéről tanuskodik. A katalógus ezenkívül közli a világ napilapjainak névsorát. A gondosan összeállított könyv feltétlenül fontossággal bír minden kereskedőre és iparosra nézve.

— **Táncrendek,** bördizsművek, kereskedelmi és pénzügyi könyvek. Könyvkötés. Papírból előállítható mindennemű készítmények legjobb kivitelben készülnek Dávidházy Kálmán könyvkötészetében, Fűvészkert-utca 9. szám.

— **Remek szép szőrmeboák, muffok, kötött alsóruhák rémolcsón kaphatók Vidánál Városház.**

— **Festőminták** (gyönyörű tájképek, csendélet, rózsák) kölcsön is kaphatók Horovitz Zsigmond papírüzletében, Piac-utca 12. sz. Stencinger-ház.)

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű ésf ényképesztí műterem.

— **Modern ridikulók,** szép női gallérok, férfi és női nyakkendők, glace kesztyűk, esőernyők Vidánál Városház alatt.

— **A kékre festett kirakat** mai hirdetését a n. közönség figyelmébe ajánljuk.

A harmadik Habár-pör.

— Béke.

A koalíciós sajtópörök utolsójának tárgyalását, amelyben azonban nem egy, de három volt miniszter: gróf Andrássy Gyula, gróf Apponyi Albert és Darányi Ignác szerepel sértettként, mára tüzték ki.

Napok óta beszéltek, hogy ezt a pört békésen fogják elintézni, amennyiben Habár Mihály szerkesztő, a vádlott, bocsánatot kér s erre az exminiszterek elállnak a vádtól. Ez

Vigyázz!

Üzlet átadás. Tisztelettel értesitem Debrecen város vidékező közönségét, hogy alatti fióküzletemet fiam ifj. Molnár Lukácsnak, ki sok éveken át munkatársa utv olt ne rövid idő múlva végleg átadom, ennél fogva ezen fiók üzletemben levő összes áruim mérsékelt árban ajánlom tisztelt vevőimnek.

Kékre festett kirakat.

Vigyázz!

MOLNÁR V. J. és TÁRSA

Cégtulajdonos: Molnár Lukács.

Kossuth- és Batthányi-u. sarok, a színházzal szemben

a várakozás meglátszott valamennyi érdekelten, hallgatóság meg alig is volt.

A kegyelmes urak, kiknek a pörben szerep jutott, pontosan jelentek meg. Már néhány perccel 9 óra előtt megjöttek ketten: gróf Apponyi Albert és gróf Andrassy Gyula s nemsokára utánuk Darányi Ignác. Az utóbbival egyszerre érkezett gróf Hadik János, a volt belügyi államtitkár, aki tanu a pörben. És jelentkeznek nemsokára Mezössy Béla, Molnár Viktor államtitkárok és a többi tanu.

A közvád képviselője, Hodászy Antal kir. ügyész, csöndesen beszélget dr. Gál Jenő védővel, valószínűleg a kötetendő békés kiegyenlítés módzatairól. Bizonyára meg is fogalmazták már Habár Mihály bocsánatkérő nyilatkozatát. Egyelőre azonban erről nem esik szó.

Baloghy György elnök pontban 9 órakor lép be a terembe és bírótársaival együtt helyet foglal. Csöngtet és bevonulnak a felek, elsőnek gróf Apponyi Albert.

— Merre? — szól a gróf, ki a teremben nem ismeri a járást.

Egy újságíró igazítja utba, mire fölsiet az emelvényre és Andrassy meg Darányi követik. Mind a hárman a kir. ügyész és a védő közt foglalnak helyet.

Az elnök felolvassa a beidézett esküdtek névsorát és megalakítja az esküdtszékét. Miután az esküdtek letették az esküt, jelenti, hogy a mai tárgyalást a kir. ügyész három vádiratára tűzték ki:

A „Wekerle-kormány panamáit” című röpirat egy része, melynek Emberkereskedés volt a főcíme, gróf Andrassy Gyulát sértette. A második panaszt gróf Apponyi Albert nevében emelte az ügyész a „Népszínház megvásárlása” című fejezet miatt. Végül Darányi Ignác sérelmére elkövetett rágalmazásról van szó a harmadik vádiratban, mely „Az aurániai perjelség üzlete” című cikkel foglalkozik.

— Elnök: Most pedig lépjen elő a vádlott.

Habár Mihály: Parancsoljon.

— Ön ismeri a vádat, bünsnek érzi magát?

— Nem.

— Miért nem?

— Méltóztassék megengedni, hogy fölolvassak egy nyilatkozatot.

— Tessék!

Habár Mihály egy papirlapot vesz ki zsebéből és olvass hosszu, mindenre kiterjedő bocsánatkérő nyilatkozatát, melynek ez a lényege:

— A megelőző két sajtópöröm arra vitt, hogy magamhoz szálljak. Adatgyűjtéseim közben beláttam, hogy igazságtalanság volt tőlem, amikor meg gondolatlan hírlapi közlemények nyomán a panaszos urakat alaptalan becsületesértéssel illeltem. Mélyen sajnálom ezt s ami sértés a röpiratomban volt, megilletődve visszavonom.

Bocsánatot kérek már az előbbi pörömben sértettek gyanánt szerepelt Wekerle Sándor, Kossuth Ferenc és Sztéryni József uraktól s most gróf Andrassy Gyula, gróf Apponyi Albert és Darányi Ignác volt miniszter uraktól. De bocsánatot kérek a közvéleménytől is, melyet megzavart röpiratom. A panaszos urakat kérem, fogadják el e nyilatkozatomat és segítsenek elosztatni azt az árnyékot, mely röpiratom révén támadt.

Baloghy elnök: Kérem a sértett urakat, nyilatkozzanak.

Gróf Andrassy: Én elállok minden további tárgyalásról.

Gróf Apponyi: Elállok a vádtól.

Darányi: A vádtól szintén elállok.

Csak ennyit mondtak, de annál hosszabban beszélt utánuk dr. Hodászy Antal kir. ügyész. Kifejtette, hogy maga az ítélet, melyet a bíróság kihirdetett fog, formai elégtételt nem fog ugyan magában foglalni, de azért a panaszosok emelt fővel távozhatnak, a nemzet becsülésében — ha lehet — még magasabbra kerülnek, mint eddig voltak. A törvénynek és közérdeknek is elég létetvén, abban a reményben, hogy hasonló gyalázkodás magyar államférfiakat és a magyar közéletet többé érni nem fogja: a vádat visszavonja.

Szólni akart még a védő is, de az elnök nem engedte, arra hivatkozva, hogy vádelejtés után a védelemnek nincs már joga a nyilatkozáshoz.

— Nincs más hátra — fejezte be Baloghy elnök — mint kihirdetnem az ítéletet: A bíróság vádelejtés következtében az eljárást megszünteti.

Ezzel a pörök végkép lekerültek a napirendről.

TÁVIRATOK.

A király egészséges.

Bécs, január 16. Nehány heti gyengélkedése óta vasárnap reggel kocsizott ki először a király schönbrunni kastélyából a Hofburgba. A felség zárt kocsiban, prémmel bélelt egyenruhában tette meg az utat. Reggel dolgozószobájában intézte a szokott ügyeket, délután kettőkor külön kihallgatáson fogadta Granito di Belmonte nunciust. A nuncius átnyújtotta visszahívó-levelét és megköszönte legfelsőbb kitüntetését. Délután a Hofburgban családi ebéd volt.

A portugál vasutasok győzelme.

Lisszabon, január 16. A vasutasok sztrájkja megszűnt. A vasutársaság igazgatótanácsa azon alkalmazottaknak, kiknek naponta 60 millreisz bérük volt, száz millreiszra emelte fel a napibérét és minden alkalmazottnak fizetésük megtagyása mellett 20 napi szabadságot helyezett kilátásba. A műhelyek munkásai számára kilenc órai munkaidőt állapítottak meg. A társaság ezenkívül kötelezte magát, hogy a nyugdíjpénztár reorganizálásának kérdését fontolóra veszi. A vasuti alkalmazottak szabad utazásra szóló jegyeket kapnak és a sztrájknapokat a szabadságidőbe beszámítják. A vasutasok sztrájkja miatt felháborodott nép betörte a központi pályaudvar kapuját és behatoltak egészen odáig, ahol a vonatokat összeállítják, hogy kényszerítsék a vasutasokat a vonatok összeállítására. A keleti és északi vasuti vonalokon a vonatok normálisan közlekednek. Reggel négy órakor megállapították, hogy a gázkészlet teljesen kifogyott. A sztrájkolók Belemben huszonhárom gázometert rongáltak meg.

Vasuti szerencsétlenség.

Páris, január 16. A Piret és St.-Hilaire de Hauteville között közlekedő személyvonat tegnap délután két órakor a St.-Germain de Taillevande környékén összeütközött egy tehervonattal. A karambol olyan heves volt, hogy mindkét mozdony darabokra törött, sok személykocsi egymásba furódott és a kisiklott vagonok feltépték a sineket. Eddig három holttestet szedtek ki a kocsik romjai alól, igen sok utas megsebesült.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, január 16.

5 fillérrel drágább áron elkelt (50 kg.-ként) 10,000 métermázsza buza. Rózs 5, tengeri 2 és fél fillérrel drágább, zab szilárd.

A határidőfüzet iránya olcsóbb külföldi jelentés ellenére a kulissz fedezéseire szilárd volt. A gabonaneműek ára a múlt heti zárláthoz képest pár fillérrel javult. A forgalom időkint élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként

buza ápr.	11'24—11'20.
buza máj.	11'10—11'12.
buza okt.	10'70—10'71.
rózs ápr.	8'15—8'14.
rózs okt.	8'—8'.
zab ápr.	8'62—8'61.
tengeri máj. 1911.	5'68—5'66.

Értéktözsde. Osztrák hitel 677'25 Magyar hitel 867'50. Négyszázalékos Magyar koronajáradék 92'40.

A mértékek átmeneti bélyegzése.

A múlt év végével lejárt az a határidő, ameddig a régi mértékek további használatát biztosító átmeneti bélyeg a mértékeszközökre és mértékekre igénybe vehető volt. Az érdekelteknek nagy hányada nem élt ezen törvényadta jogával, aminek következményeképpen mértékeik s mérőeszközökük tömeges elkobzásának s egyéb súlyos következményeknek voltak kitéve. A budapesti kereskedelmi és iparkamara a tömeges hatósági eljárásnak s a súlyos károsodásnak elejét veendő azzal a kéréssel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy hosszabbítsa most meg az átmeneti bélyeg megszerzésére vonatkozó határidőt egy évvel s egyben intézkedjék a kamarák erre készsége munkásságának igénybevitelével arról, hogy az érdekeltek megfelelőbb módon értesíttessenek törvényes kötelezettségeikről s ezek elmulasztásának súlyos következményeiről.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

Kupecz nagyon megörült, hogy tisztartót épen ilyen órában találta.

Nem akarta tehát kedvét szegni és mind a mellett, hogy már otthon sem volt étvágya, mégis igyekezett, a házigazdával versenyt enni és inni, ami azonban hiu törekvés volt, mert a nemzeti ur a milyen híres volt arról, hogy keménykézzel bánik a cselédekkel, még híresebb volt étvágyáról.

— Tulajdonképen egy kis panaszos ügyben jöttem ide! — kezdé tehát Kupecz, midőn midőn már eleget evett volt és a jófélé égettbor is hevíteni kezdé.

— A miatt a mokány Zsuzsi miatt? Tudom! De majd reá érünk később beszélni erről. Most együnk, igyunk! Mindent a maga idejében, mivndá a nemzeti ur! újra teletöltve Kupecznek a poharát, ő meg csak a palackból inni.

— Köszönöm nemzeti uram! Nem iszom többet! Nem a legjobban érzem magam! — viszonzá Kupecz.

— De bizony iszik! Ép azért mert rosszul érzi magát, iszik. Ez úgy kitisztítja a gyomrát, mintha csak újra a világra születnék.

— Nem a gyomor, — mentegetődzött Kupecz.

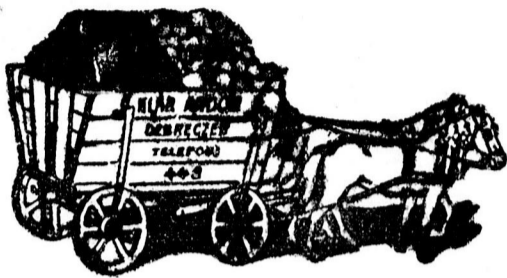
— Dehogyan nem! Jobban kell azt nekem tudni. Minden baj vagy a gyomorból származik, — vagy a gyomorba viszi. — magát és aki azt nem tudja egészségben tartani, az egy pipa dohányt sem ér. Nosza Mihály gazda, most gyujtsunk reá! Nagyon jó dohány! Csak tegnap kaptam a derecskei kasznártól és végre, mégis jól lakván, egy nagy dohányzacskót húzott elő, melyből öblös fajt-pipáját megtöltötte.

Folytatjuk.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ

Telefon
445.**KLÁR ANDOR**Telefon
445.**DEBRECZEN, Piac-u. 77**

Szén. Egeres forgácskúti 5400 callóriás, Egercsehi 5000 callóriás, akna, dió, kocka és darabos szén, Karwin és porosz szenek, koks, brikett, faszén, antracit szobafűtésre, lokomobil és kazán tüzelésre.

Mész. Fával égetett elsőrendű élesdi darabos és építési mész, mely 100 q-ként 30 köbméter oltott meszet ad ki. Rév, Mezőtelegdi, Brátkai építési mész.

Gipsz. Kartelen kívüli, elsőrendű stukatur, alabastrom és szobrász gipsz. Kicsinyben és nagyban.

Cement. Selypi portland, kevert és Vulkán, románcement, teljes minőségi garanciával, legkönnyebb és legnagyobb kötőképességgel bíró cement. Kicsinyben és nagyban.

Gépolaj. Nyersolaj. Lokomobilokhoz, tulhívott gőzzel dolgozó kazánokhoz, szivógáz, benzinmotorokhoz elsőrendű eredeti henger és kenőolajak, motorhajtó kékolaj és eredeti schodnizai nyersolaj, hordó és tartányszámra.

Mütrágya. Superfosfát, Thomassalak, chilisalétrom, amóniak, sulfát, debreceni szárított fekáli és sertés-trágya, trágyagipsz és mézpor.

Bankosztály.

Kérje KLÁR ANDOR most megjelent prospektusát és műszaki árjegyzékét.

Műszaki osztály.

Telefon 356.

áruraktárak a Margit-fürdő telepen.

Telefon 356.

ÁLLANDÓAN RAKTARON: Kőszén, faszén, mész, oltott mész, cement, gipsz, mütrágya, gépolaj és nyersolaj.

Telefon 330.

Alapított 1901-ben.

Telefon 330.

Norovitz Zsigmond könyvnyomda

Debreczen, Piac-utca 12. szám (Stenczinger-ház)

Készít mindennemű

Könyvnyomdai**munkát**

u. m.

NÉVJEGYEKET,

ELJEGYZÉSI, ESKÜVŐI ÉS BÁLI MEGHIVÓKAT, Számlákat, Körleveleket, Röpiratokat, Szépirodalmi és tudományos műveket, Falragaszokat, Gyászelentéseket, Üzleti kártyákat, Cégnomásu levélpapir és borítékokat, Árjegyzékeket, Czimkéket stb. stb.

a legjutányosabb árban.**Hirlapkiadó****vállalatában**

megjelenik:

Debreczen város legrégebbi és a függetlenségi és 48-as párt hivatalos lapja, a

DEBRECZEN.

Debreczen város és Hajdúvármegye egyetlen, délután megjelenő politikai napilapja az

ESTI HIRLAP

Mindkét napi lapra hirdetések a legjutányosabb árban felvételnek.

IRODAI PAPIROK, IRÓSZEREK, ÜZLETI KÖNYVEK ELISMERT LEGJUTANYOSABB ÁRBAN.

Apró hirdetések.

Reform fűzők a legdivatosabb kivitelben, ugy-szintén saját készítésű bálai bőrkeztük, hosszú selyem keztük, legolcsóbb árban Nagy Andrásnál Kistemplom mellett.

28 KRAJCÁRERT fejel férfi vagy női harisnyat BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnygyára. Debrecen, Tiszapalota.

BLOUSOK, alsószoknyák, kötények, gyermek, ruhák, haraszt és plüsch kabátok, fejkötők, sapkák leszállított áron beszerezhetők Márton Gyula rövidáru üzletében. Piac-u. 9. Új harisnyák kötése és fejelések elfogadtatnak. (2)

NÉGY SZOBA, elő és fürdőszoba és felső és alsókonyha, villanybevezetés és egyéb hozzátartozékaival május 1-től **kiadó Bethlen-utca 17.**

VÉGKIÁRULÁS! Női és leány kalapok, formák, hozzávaló tollak virágok, egyéb diszek, dobozok feltűnő olcsó árban. Piac-u. 12. Női divatteremben.

Az általánosan kedvelt és igen elterjedt, legerősebb vegytiszta szeszből készült
TÓTH BÉLA-féle

Sós borszesz

kis üveg **1 K 20** fill., nagy üveg **2 K 40** fill.

Menthol-Sós borszesz

kis üveg **40** fillér, nagy üveg **1** korona.

Ütölérhetetlen fájdalom csillapító-szer csúszos fájdalomnak bedörzsölésére. Hajápoló szernek és szájjviznek is szelvében használják és szeretik, kapható

Kubek Sándor

előbb

Tóth Béla gyógyszer-tárában

DEBRECZEN, Tiszapalota.

Gyomorgörcs, kólíka, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a **legnitünőbb** házi szer a

Hollandi

Gyomorcsseppek

Egy üveg ára **40** fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárban

Debrecen.

Cs. és kir. szabadalm.

sérvkötők

pnematikus gummi pelottával. Haskötők hölgyek és urak részére minden altesti betegség és lógó has ellen. Gummi görcsér harisnyák. Műlábakat és műkezeket amputáltak részére, testegyenestítő-, járó- és támgépeket, mű- és támasztó fűzőket. egyenestartókat a ferde-nőlték részére, —

valamint a betegápoláshoz tartozó összes cikkekét készít a technika legmodernebb elvei szerint, legjutányosabb gyári árak mellett

KELETI J. cs. és kir. szabad. sérvkötők és testegyenestítő gépek gyára.

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17.

Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapítva 1878.

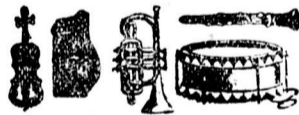
Telefon 13—76.

SZENDRŐ SÁNDOR

zongora és hangszerkészítő

Debreczen, Batthyányi-u. 22. sz.

Zongora, gramofon, mindennemű vonós és fuvóhangszerek, cimbalnok, hangszer alkatrészek és hangszer felszerelési cikkek áruháza és ipartelepe.

Zongora és pianinó kölcsönző (bérbeadó) intézet.

Hegedük és hegedü-felszerelések, rőri hurok, valamint gramofonok és gramofonlemezek nagy raktára. Zongora és hangszer műhely. Zongora és cimbalom hangolás.

Telefon 729.

Alapított 1876.

Saját szabadalmazott gőzgéppel!

poloskaírtást felelőséggel

ugyszinte **lakások pormentesítését** is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Minden takarékos háziasszony saját érdeke

Sirius fémtisztító szerrel

tisztítani,

amely a jelenkor legideálisabb fémtisztító szere.

Gyártja: **HERCZEG és GEIGER** vegyészeti gyár

Budapest.

Kapható minden jobb fűszerüzletben.

A haj ápolása.

A hajhullás leggyakoribb okainak egyike, mint azt már a világ leghíresebb bőrgyógyászai is bebizonyították, a fejbőr korpaképződése. Ezen kellemetlen betegségben szenvedők a legrövidebb időn belül teljesen megkopaszodnak, miután a korpaképződés a hajtalajt meglazítja és a haj gyökereit kiszáritja. Számtalan hazai és külföldi orvos ajánlja a **Petrolin-hajzszt** és számtalan elismerő levél bizonyítja, hogy néhányszori használat után **biztosan megszüntet minden hajbetegséget, megállítja az ősülést és meglepő módon elősegíti a haj újra növeszt.**

Vásárlásnál a védjegyre tessék szigorúan ügyelni. Minden más e néven forgalomba hozott hajzszt silány ártalmas utánszat. Kapható az egyedüli készítőnél:

Wachsmann Jenő és Tsa drogueria Szabadka.
Üvege **1 korona.**

Debreczenben főraktár: **Iósa és Jóna drog.**

Lapunk nyomdájába
egy fiu tanulónak
és egy leány
felvétetik.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszser

A DR. BOROVSKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. Ez a háziszser hatásában és erőlkötésében **felülmulhatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás,** továbbá minden meghűlés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás, ízületi lob** és **zsábjában** szenvedők, végül **égési sebek** fájdalmainak megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testóvó háziszser.**

Kapható városunkban a következők czégeknek: STEINER MANÓ gyógyszerésznél, NAGY ANDRÁS, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS MAYER JENŐ és BÉLA, MIHALOVITS JENŐ, STERN JÓZSEF és FIA kereskedő uraknál.

1-20, 2- és 2-50 keronás üvegekben.

Érmihályfalván „Mátrai Állás gyógyszer-tárában”.

Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest, II. kerület Fő-utca 77/c. szám.**